

Pósfai Mihály az Országgyűlés Oktatási Bizottságának ülésén

21.7.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

A Magyar Tudományos Akadémia legfontosabb feladatairól, az MTA új vezetésének fő célkitűzéseiről és a kutatóhálózat tervezett reintegrációjáról is beszélt az Országgyűlés Oktatási Bizottsága előtt Pósfai Mihály akadémiai elnök. Mint elmondta, az MTA egykori kutatóhelyeinek ismételt akadémiai felügyelete mellett fontosnak tartja a köztestület aktivizálását, a kutatásfinanszírozás megerősítését, a kutatási integritás védelmét, a tudománykommunikáció fejlesztését, a tudományos tanácsadás bővítését, valamint az MTA nemzetközi kapcsolatainak további erősítését.

A májusban megválasztott elnök, akit az országgyűlési bizottság ülésére elkísért Kecskeméti Gábor főtitkár és Kovács Ilona főtitkárhelyettes is, előadása elején emlékeztetett arra, hogy utoljára az MTA-t 2014 és 2020 között vezető Lovász Lászlónak volt lehetősége arra, hogy akadémiai elnökként személyesen is beszéljen a törvényhozás illetékes testülete előtt az MTA és a magyar tudomány helyzetéről.

Pósfai Mihály kiemelte, hogy az MTA a magyar társadalom legnagyobb közbizalommal övezett nemzeti intézménye. A magyar tudományos közösséget egyesítő és megjelenítő, mintegy 19 000 főt számláló köztestületként küldetése, hogy őrizze és ápolja a magyar nyelvet, gondozza a nemzet tudományos és kulturális örökségét, hozzájáruljon az élvonalbeli kutatás feltételeinek megteremtéséhez, képviselje a magyar tudomány érdekeit, valamint biztosítsa a tudományos minőséget és a tudományetikai normák érvényesülését. Emellett kiemelt feladata a magyar tudományosság nemzetközi kapcsolatainak erősítése, eredményeinek bemutatása, a társadalom hiteles tájékoztatása és a döntéshozók tudományos tanácsadással való támogatása.

Pósfai Mihály elmondta, hogy a korábbinál jobban szeretné mobilizálni a valamennyi tudományterület képviselőit sorai között tudó köztestületet és kihasználni a benne rejlő lehetőségeket. Erősítené az MTA vezetése, valamint a köztestület közötti, kétirányú kommunikációt. A prezentációjában bemutatott különböző kristályok példáján keresztül arról beszélt, hogy miként a kristályok színét és megjelenését is nagymértékben meghatározza a kristályszerkezetbe beépülő vasionok mennyisége, úgy már kis módosítások is látványos változásokat eredményezhetnek a testület működésében.

Ugyancsak kérdésre válaszolva Pósfai Mihály elmondta, hogy a Magyar Tudományos Akadémia egykori, jelenleg a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózathoz és az Eötvös Loránd Tudományegyetemhez tartozó kutatóközpontjainak és kutatóintézeteinek vissza kell kerülniük az MTA-hoz. Ezt az igényt támogatják a kutatóhelyek főigazgatói is. A reintegrációnak úgy kell megvalósulnia, hogy az irányításban megjelenjen az önkormányzatiság, az egyes intézmények finanszírozása pedig kiszámítható legyen, és egyaránt épüljön normatív, valamint teljesítményalapú pillérekre. Tájékoztató arról is, hogy az egységes magyar kutatóintézeti rendszerre vonatkozó tervekről a Magyar Tudományos Akadémia a napokban egyeztetett a Tudományos és Technológiai Minisztériummal.

Kérdésekre válaszolva úgy fogalmazott, hogy a Magyar Tudományos Akadémia hatékony és autonóm működéshez megfelelő pénzügyi háttér is szükséges. A bizottsági ülésen az Akadémiának a nemzeti identitás, a magyar nyelv és a kultúra ápolása érdekében folytatott két évszázados értékőrző és terjesztő tevékenységéről előadást tartó Kecskeméti Gábor főtitkár ehhez Versey Ferenc költőt

idézve hozzátette: „A tudományoknak bő kéz kell, s elme-szabadság.” Arra is felhívta a figyelmet, hogy a magyar nemzet kulturális identitásának, történelmi tudatának, irodalmi, szellemi és művészeti hagyományainak a kialakítását a történelem során hosszú ideig egyedülként az MTA látta el.

A bizottság több tagja is utalt a tudománytalan, illetve egyenesen tudományellenes nézetek terjedésére, és arra voltak kíváncsiak, milyen lehetőségei vannak az MTA-nak ezek visszaszorítására. Pósfai Mihály szerint a lehető legintenzívebb kommunikációra van szükség. Ugyanakkor ez nem közvetlen vitát jelent a tudományellenesség képviselőivel, hanem olyan hiteles információk terjesztését, amelyek a tudományos eredményeket teszik minél szélesebb körben ismertté. Az MTA tudománykommunikációs tevékenységei közül kiemelte a minden évben megrendezett Magyar Tudomány Ünnepét, a „Biztos Hang” című, júniusban újraindított akadémiai podcastot, illetve az elnökjelölti koncepciójában is szereplő, aktuális kérdésekről szervezett új sorozatot, a témanapot.

https://mta.hu/mta_hirei/posfai-mihaly-az-orszaggyules-oktatasi-bizottsaganak-ulesen-115543